

Asia: VN/31908/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat)

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit leikkaustoimintaa koskevista muutosehdotuksista (terveydenhuoltolaki 45 §)

Ei kommentoitavaa tähän kohtaan.

Kommentit kiireellisen hoidon tarpeen arviota ja kiirevastaanottotoimintaa koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 1 ja 2 momentti)

Perusterveydenhuollon ml. kiirevastaanottotoiminnan kehittäminen on edelleen tarpeellista tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushankevuosien jälkeenkin. On varmistettava, että sille työlle asetetut tavoitteet toteutuvat, tulokset näkyvät ja toiminta kehittyy jatkossa.

Alueiden erityispiirteiden huomioiminen on entistään tärkeämpää toimintaympäristö huomioiden (mm. sijainti, välimatkat, palveluverkon muu toimivuus, ikäjakauma, väestön määrä sekä terveyden ja toimintakyvyn tilanne).

Kommentit monierikoisalaisen ympärivuorokautisen päivystyksen keskittämistä koskevista säännösehdoista (terveydenhuoltolain 50 §:n 3-5 momentit ja voimaansäilyttämislain 59 §:n kumoaminen)

Ei kommentoitavaa tähän kohtaan.

Kommentit ympärivuorokautista perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystystä koskevista sääntelyehdoista (terveydenhuoltolain 51 §:n 6 momentti)

Ei kommentoitavaa tähän kohtaan.

Mahdolliset muut hallituksen esitystä koskevat kommentit

Kuten lakiesityksessä todetaan, ammattilaisten saatavuuden varmistaminen on tärkeää. Esimerkiksi sairaanhoitajien koulutukseen on panostettu aloituspaikkamääriä kasvattamalla ja kannustamalla erilaisiin ratkaisuihin osaamisen varmistamiseksi.

Esitys nostaa esille huolen harjoittelupaikkojen riittävydestä. Keskittämisen voidaan arvioida aiheuttavan koulutus-/harjoittelupaikkojen vähenemistä, erityisesti niillä alueilla, joilla ei ole erikoissairaanhoidon yksiköitä. Riskinä on myös se, että terveysalan erikoisosaaminen vähenee merkittävästi kasvukeskusten ulkopuolelta, ja tällä on vaikutusta eri alueiden veto- ja pitovoimaan sekä kansalaisten turvallisuuteen.

Harjoittelupaikkojen määrän lisäksi myös sisällöllinen osaamisen kehittyminen vaikuttaa siihen, millaisia harjoittelupaikkoja tarvitaan. Esimerkiksi sairaanhoitajaksi opiskelevilla EU-direktiivi ohjaa harjoittelupaikkojen valintaa.

Lakimuutos edellyttää hyvinvointialueiden ja ammattikorkeakoulujen tiivistä ja suunnitelmallista yhteistyötä, jotta esimerkiksi harjoittelupaikat järjestyvät ja opiskelijoiden opinnot edistyvät suunnitellussa aikataulussa. Harjoittelupaikkatarvetta kartoitetaan ja riittävyttä seurataan vuosittain yhteistyössä hyvinvointialueiden ja ammattikorkeakoulujen kanssa ja raportoidaan sosiaali- ja terveysministeriöön. Huolenamme on, miten harjoittelupaikkojen määrän riittävyys ja vastaavuus ammattiosaamiseen varmistetaan. Voidaanko lakiin tehdä kirjaus harjoittelupaikkojen varmistamisesta? Miten huomioidaan meneillään oleva kehittämistyö esim. OKM:n ja JOTPA:n hankkeissa?

Kommentit muista säädösmuutosehdotuksista

Ei kommentoitavaa tähän kohtaan.

Kommentit esityksen vaikutusarvioista

Vaikutusarviot pyrkivät arvioimaan esitystä monesta näkökulmasta. Esityksessä rinnastetaan harjoittelupaikat potilaspaikkoihin, millä ei pystytä riittävällä tasolla arvioimaan koulutus- ja harjoittelupaikkoihin kohdentuvaa vaikutusta. Palvelujärjestelmän muutosten yhteydessä ammattikorkeakoulut ovat todenneet, että esimerkiksi kotihoidon ja kotisairaalapalvelujen lisääntyessä ja korvatussa sairaalahoitoa opiskelijoiden harjoittelupaikat eivät kuitenkaan ole samassa suhteessa kasvaneet, vaan pikemminkin vähentyneet kiireestä ja mahdollisesti siksi myös ohjauskiinnostuksen puutteesta johtuen.

Oman toimintamme kannalta huomasimme, että koulutusarvioinnin taulukosta 22. on jäänyt pois LAB-ammattikorkeakoulun tietoja koulutusten järjestämispaikasta ja aloittaneiden määrästä. LAB-ammattikorkeakoulu toimii Päijät-Hämeessä ja Etelä-Karjalassa, ja fyysiset kampukset ovat Lahdessa ja Lappeenrannassa. Lisäksi meillä on verkkokampus. Paikan vastaanottaneiden määrä on suurempi kuin taulukossa lukee.

Terveysthuollon erilaisilla säädöksillä on suoria ja epäsuoria vaikutuksia myös esimerkiksi sosionomi- ja fysioterapeuttikoulutukseen. Koulutuksessa painotamme erityisesti sitä, että koulutamme tulevaisuuden ammattilaisia tekemään kentälle moniammatillista ja monialaista työtä.

Tiivistelmä annettavan lausunnon sisällöstä

Tavoitteet ovat selkeät ja pyrkivät huomioimaan kokonaisuuden. Huomioitavia ja täsmennettäviä kohtia esityksessä kuitenkin vielä on mm. koulutusten ja vaikuttavuuden näkökulmasta.

Kommentit sosiaalipäivystystä koskevasta erillisestä muistiosta

Selkeä muistio.

Lignell Minna
Lab-ammattikorkeakoulu